

CZARNA ZIEMIA

Czarnoziem – glebą roku 2019

Cezary Kabała, UP Wrocław

Program Gleba Roku PTG zainaugurowany został w końcu 2017 roku wyborem Rędziny jako Gleby Roku 2018, co skierowało uwagę wielu osób na te specyficzne i ważne gleby. W ramach warsztatów terenowych organizowanych przez Komisję Genezy Klasyfikacji i Kartografii Gleb PTG, członkowie Towarzystwa mieli sposobność podziwiania wielu interesujących profili rędzin wytworzonych z różnych skal wapiennych w Górach Świętokrzyskich, z gipsów w Niece Nidziańskiej oraz z wapieni jeziornych na Pojezierzu Olsztyńskim. Przygotowany został specjalny numer czasopisma Soil Science Annual (nr 3/2018) z ośmioma artykułami dotyczącymi regionalnego genezy, klasyfikacji, regionalnego zróżnicowania oraz wartości siedliskowej i rolniczej rędzin. Przygotowano i upowszechniono materiały graficzne (logo, plakat, zakładka itd.), które wykorzystywane były zgodnie ze swym przeznaczeniem, to jest do celów popularyzatorskich i edukacyjnych. Program spotkał się z pozytywnym odzewem w środowisku, toteż będzie kontynuowany i rozwijany w następnych latach. Po ożywionej dyskusji w gronie KGKiKG PTG, glebą roku 2019 wybrany został Czarnoziem. Nie jest to decyzja oryginalna, gdyż w każdym kraju, w którym zainicjowano podobne programy, Czarnoziem był pierwszą lub jedną z pierwszych celebrowanych gleb. Biorąc jednak pod uwagę szczególne cechy morfologiczne i fizykochemiczne czarnoziemów, które decydują o ich znaczeniu rolniczym – już od okresu neolitycznego, nikogo nie dziwi specjalna atencja gleboznawców i rolników do tego typu gleb. Wiemy, że czarnoziemie są glebami reliktowymi w Polsce i zajmują niewielkie tylko skrawki terytorium naszego kraju. Nie umniejsza to ich znaczenia, wręcz odwrotnie – jest ważnym powodem

do ich ochrony. W ostatnich latach odżyły też dyskusje nad genezą i wiekiem czarnoziemów, ich transformacją w holocen, a także relacjami z innymi typami gleb, na przykład z czarnymi ziemi. Interdyscyplinarne badania prowadzone wspólnie z archeologami poszerzyły wiedzę i zweryfikowały scenariusze ewolucji gleb w wybranych regionach, co zachęca do rozszerzenia badań na całą Polskę. Jedno-

Spis treści

Czarnoziem - glebą roku 2019	1
30. Kongres PTG w Lublinie (2019)	1
SDG 2018 w Krakowie (Muzeum Etnograficzne)	2
SDG 2018 w Krakowie (Muzeum Gleb UR)	2
SDG 2018 w Toruniu	3
SDG 2018 we Wrocławiu	4
III Kongres Towarzystw Naukowych	5
Erozja wietrzna, wodna i wąwozowa w Polsce	5
Kronika personalna	7
Sylwetki gleboznawców: S. Zawadzki	7
Wspomnienie: R. Mazurek	8
Zapowiedzi konferencyjne	8
Nowości wydawnicze	8
Nowe publikacje w czasopismach z IF	9
Kalendarium konferencyjne	11

ześnie pojawiają się doniesienia o raptownej degradacji lub nawet zaniku czarnoziemów wskutek intensywnej uprawy i erozji gleb. Zatem mimo, iż czarnoziem jest „pierwszą pośród gleb”, od rozpoznania genezy której rozpoczęło się nowoczesne gleboznawstwo, nadal dostrzegamy pasjonujące wyzwania badawcze oraz palące potrzeby praktyczne dotyczące tych gleb tak w Polsce, jak i w Europie Środkowej oraz Wschodniej.

Podobnie jak w ubiegłym roku, przygotowane zostało logo Gleby Roku, a w trakcie przygotowania są plakat, kalendarz, folder itd. Materiały te zostaną wkrótce udostępnione na stronie internetowej PTG. Zainicjowany został proces przygotowania kolejnego specjalnego zeszytu SSA. Mamy również nadzieję na terenowe dyskusje w profilach czarnoziemów, m.in. podczas lubelskiego kongresu PTG. Wszystkie osoby, które chciałyby rozszerzyć formy aktywności związane z programem Gleba Roku PTG, zachęcamy do podzielenia się pomysłami.

30. Kongres Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego w Lublinie (2019)

Piotr Bartmiński, UMCS Lublin

Jubileuszowy, bo 30. Kongres Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, organizowany pod hasłem „Gleba źródłem życia”, odbędzie się w Lublinie, w dniach 2-7 września 2019 roku.

Tradycyjnie w przeddzień kongresu odbędzie się Walne Zgromadzenie Delegatów PTG, które podsumuje mijającą kadencję ZG PTG oraz wyłoni nowy Zarząd i pozostałe organy statutowe PTG. Właściwe obrady kongresowe, w sesjach plenarnych oraz równoległych sesjach tematycznych, toczyć się będą we wtorek i czwartek, tj. 3 i 5 września. Natomiast na środę 4 października zaplanowano całonocną sesję terenową na trasie: Lublin – Nałęczów – Kazimierz Dolny – Puławy – Lublin (Płaskowyż Nałęczowski i Małopolski Przełom Wisły). Odbędzie się również dwudniowa pokongresowa sesja terenowa na trasie Lublin – Poleski Park Narodowy – Chel-

skie Torfowiska Węglanowe – Zwierzyniec (6 września) i Zwierzyniec – Roztoczański Park Narodowy – Gospodarstwo Rolne Rogów - Lublin (7 września) pełna atrakcji gleboznawczych, przyrodniczych, naukowych i towarzyskich.

Uruchomiona została strona internetowa Kongresu w języku polskim i angielskim: <http://soilcongress2019.umcs.pl/index.php/pl/>

Możliwa jest już elektroniczna rejestracja uczestników oraz zgłaszanie streszczeń wystąpień i posterów. Sukcesywnie będą dodawane i aktualizowane istotne informacje.

Warto zwrócić uwagę na zróżnicowaną wysokość opłat rejestracyjnych (zniżki dla doktorantów i emerytów) oraz obniżkę opłaty, jeśli wniesiona zostanie do dnia 15 stycznia 2019 roku.

Światowy Dzień Gleby 2018 w Muzeum Etnograficznym w Krakowie

Piotr Pacanowski, UR Kraków

W Krakowie obchody tegorocznego Światowego Dnia Gleby rozpoczęły się już 25 listopada od wydarzenia organizowanego przez Muzeum Etnograficzne w Krakowie wspólnie z Centrum Edukacji Gleboznawczej Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

Obchody zostały zorganizowane w ramach Etnokalendarza – Cztery Żywioty. W niedzielę 25 listopada Etnokalendarz odbywał się pod hasłem „Ziemia”. Około 500 osób podążając w małych grupkach (rodziny z dziećmi), uczestniczyło w pięciu przystankach na trasie zwiedzania. Na przystankach była poruszana różna tematyka poświadczona Ziemi, a przede wszystkim glebie.

Uczestnicy mieli okazję zobaczyć profile glebowe, dzieci wykonać profilki glebowe i zagrać w grę „Bronka Brunatna i inne gleby”.

Punkt Centrum Edukacji Gleboznawczej – Muzeum Gleb. Fot. P. Pacanowski

Warsztaty artystyczne – naturalne farby glebowe. Fot. MEK

Domowe kompostowniki. Fot. MEK

Światowy Dzień Gleby 2018 w Muzeum Gleb w Krakowie

Piotr Pacanowski, UR Kraków

Po raz kolejny 5 grudnia krakowscy gleboznawcy w ramach obchodów Światowego Dnia Gleby Centrum Edukacji Gleboznawczej – Muzeum Gleb na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie uczniów z krakowskich szkół podstawowych. Przybyło około 110 uczniów reprezentujących 6 klas z czterech krakowskich szkół oraz grupa pracowników Nadleśnictwa Krasieczyn.

Współorganizatorami byli krakowscy gleboznawcy na co dzień związani Centrum Edukacji Gleboznawczej – Muzeum Gleb, Zakła-

dem Gleboznawstwa Leśnego, Zakładem Ekologii Lasu i Rekultywacji z Instytutu Ekologii i Hodowli Lasu Wydziału Leśnego, Zakład Gleboznawstwa i Ochrony Gleb, Instytutu Gleboznawstwa i Agrofizyki Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie oraz Zakładu Gleboznawstwa i Geografii Gleb z Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Kolejny raz w organizacji obchodów ważną rolę odegrali studenci Koła Naukowego Leśników (Sekcje Gleboznawstwa i Siedlisko-

znawstwa Leśnego, Sekcja Edukacji Leśnej oraz Sekcja Dokumentacji Fotograficznej oraz Sekcja Ekologii Lasu) oraz Koła Naukowego Rolników (Sekcja Ochrony Przyrody), którzy oprócz prowadzenia warsztatów zapewnili opiekę nad grupami uczniów.

Każdy uczestnik otrzymał pamiątkową przypinkę oraz owoce, a szkoły plakat z Glebą Roku 2018, który posłuży jako pomoc dydaktyczna.

Obchody zostały objęte patronatem honorowym przez prof. dr hab. inż. Włodzimierza Sady JM Rektora Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kollątaja w Krakowie.

Pierwszym punktem obchodów było wspólne spotkanie na sali wykładowej, gdzie uczniowie zostali powitani przez krakowskich gleboznawców. Oficjalnego otwarcia obchodów dokonał prodziekan Wydziału Leśnego ds. Nauki i Rozwoju. prof. dr hab. Jarosław Socha. Następnie dr hab. Marek Drewnik przybliżył uczestnikom funkcje gleb. Następnie uczestnicy odbyli warsztaty dotyczące gleb, zwiedzali Muzeum Gleb oraz robili profilki glebowe oraz zostawiali odcisk dłoni na wielkim plakacie.

Organizatorzy: Piotr Pacanowski, Tomasz Zaleski, Piotr Gruba, Łukasz Musielok, Marek Drewnik, Agnieszka Józefowska, Ewa Błońska, Jarosław Lasota, Bartłomiej Kajdas, , Marek Pająk, Justyna Likus, doktoranci i studenci Kół Naukowych.

Tegoroczny ŚDG był dla nas bardzo smutny. Kilka dni wcześniej odszedł od nas nieodżałowany kolega śp. Ryszard Mazurek. Miał być z nami w ten dzień ..., zostanie zawsze w naszej pamięci.

Światowy Dzień Gleby 2018 na UMK w Toruniu

Marcin Świtoniał, UMK Toruń

Z okazji Światowego Dnia Gleby, pracownicy i doktoranci Katedry Gleboznawstwa i Kształtowania Krajobrazu UMK w Toruniu przygotowali szereg zdarzeń promujących wiedzę gleboznawczą. W dniu 7 grudnia 2018 r. (piątek) kilka grup uczniów szkół średnich z regionu kujawsko-pomorskiego miało okazję uczestniczyć w wykładach i warsztatach laboratoryjnych poświęconych tematyce zanieczyszczenia i degradacji gleb (prowadzący: dr Maciej Markiewicz, dr Marcin Świtoniał, mgr Sylwia Pindral, mgr Joanna Michalak, mgr Magdalena Urbańska oraz mgr Hanna Radziuk).

Środa, 5 grudnia 2018 godz. 22.00 <https://www.facebook.com/wnoziomk/>

Ze względu na dużą frekwencję kilka kolejnych wizyt grup szkolnych zaplanowanych zostało na kolejny tydzień grudnia. Dodatkową atrakcją był internetowy konkurs dotyczący gleb Polski, skierowany do studentów Wydziału Nauk o Ziemi UMK:

www.facebook.com/wnoziomk/posts/1112193018959081?__tn__=K-R

Fot. Marcin Świtoniał

Światowy Dzień Gleby 2018 na UP we Wrocławiu

Agnieszka Medyrńska-Juraszek, UP Wrocław

W ramach Światowego Dnia Gleby gleboznawcy – pracownicy i doktoranci - z Instytutu Nauk o Glebie i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu zorganizowali dwudniową akcję edukacyjną (4-5 grudnia 2018). Najważniejszą częścią SDG były warsztaty dla dzieci i młodzieży. Najmłodsi dowiedzieli się skąd się biorą kolory gleby, wykonali prace plastyczne „Glebowy Super Bohater”, trochę starsi mogli dowiedzieć się, co robi dżdżownica w glebie, jak zrobić dobry kompost, jak powstaje gleba i jak za pomocą prostych testów przekonać się o jej najważniejszych cechach. Warsztatom towarzyszył Dzień Otwarty w Instytucie. Mieszkańcy Wrocławia mogli przyjść, zapoznać się z pracą gleboznawcy i zasięgnąć porady dotyczącej uprawy gleby w ogrodzie. W sumie w wydarzeniu wzięło udział ponad 100 uczniów z wrocławskich przedszkoli i szkół podstawowych.

Akcja spotkała się z zainteresowaniem lokalnych mediów, m.in. Radia RAM oraz TVP3 Wrocław:

<https://www.radioram.pl/articles/view/35337/Swiatowy-Dzien-Gleby>

Relacje

II Kongres Towarzystw Naukowych w Polsce

Piotr Skłodowski, Warszawa

I Kongres Towarzystw Naukowych odbył we wrześniu 2013 roku w Warszawie, na kampusie SGGW. II Kongres Rady Towarzystw Naukowych przy Polskiej Nauk odbył się w dniach 14-15 września 2018 roku w Poznaniu pod hasłem „Rola Towarzystw Naukowych w rozwoju świadomości obywatelskiej i kulturowej”. Organizatorami Kongresu były: Rada Towarzystw Naukowych PAN, Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Polska Akademia Umiejętności oraz Płockie Towarzystwo Naukowe. Kongres odbył się pod Patronatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na terenie Uniwersytetu Adama Mickiewicza. Celem Kongresu było przedstawienie wkładu społecznego ruchu naukowego w rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej w okresie od odzyskania niepodległości przez Polskę w dniu 11 listopada 1918 roku oraz ocena tego wkładu, a także dyskusja nad aktualnym miejscem społecznego ruchu naukowego w systemie nauki w Polsce. W Kongresie udział wzięło około 150 osób reprezentujących towarzystwa naukowe ogólne oraz towarzystwa specjalistyczne. Ja uczestniczyłem w Kongresie z ramienia Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, jako Honorowy Prezes PTG, a zarazem jako członek Rady Towarzystw Naukowych przy Prezydium PAN. Przewodniczyłem również jednej sesji, w której wygłaszano referaty związane z naukami o Ziemi.

Na zakończenie Kongresu, w dniu 15 września podjęto Uchwałę w której stwierdza się że towarzystwa naukowe i stowarzyszenia naukowo-techniczne: - odegrały doniosłą rolę w czasach zaborów i w dziejach niepodległego Państwa Polskiego, - są integralną częścią nauki polskiej, organizując społeczny ruch naukowy i budując społeczeństwo obywatelskie, - są podmiotami życia publicznego i ze względu na swoje znaczenie dla społeczeństwa powinny znaleźć należne miejsce w systemie prawnym kraju. Towarzystwa naukowe powinny być wspierane finansowo zarówno podmiotowo, jak i przedmiotowo przez budżet państwa oraz budżety samorządowe ze względu na ich znaczenie dla rozwoju społeczeństwa. Kongres uznaje, że przy stosunkowo niskim rozumieniu znaczenia nauki dla rozwoju naszego kraju należy wzmocnić rolę publikacji i innych działań odnoszących się do popularyzacji wiedzy i wyników badań. Zgromadzeni wyrażają również przekonanie, że nowa punktacja czasopism naukowych powinna w sposób odpowiedni docenić rolę i znaczenie polskojęzycznych czasopism naukowych, naukowo-technicznych oraz popularnonaukowych stanowiących istotną formę upowszechniania wyników badań. Uczestnicy Kongresu uznają, że bez zmiany polityki państwa w stosunku do społecznego ruchu naukowego spiętrzać się będą bariery rozwoju naukowego, kulturalnego, gospodarczego i społecznego Polski oraz zniweczony zostanie ogromny dorobek towarzystw naukowych.

Erozja wietrzna, wodna i wąwozowa w Polsce

Rafał Wawer, IUNG-PIB Puławy

W bieżącym roku oddano do druku ostatnią z cyklu 3 monografii dotyczących wskaźników jakościowych zagrożenia erozją wodną powierzchniową, erozją wąwozową oraz erozją wietrzną. Monografie obejmują mapy zagrożenia erozją w ujęciu województw wraz z danymi dla gmin i powiatów. Oprócz map przedstawiono mechanizmy oraz sposoby zapobiegania erozji gleb.

Erozja wodna powierzchniowa

Zagrożenie gruntów erozją wodną powierzchniową i erozją potencjalną opracowano z uwzględnieniem głównych kryteriów przyrodniczych: nachylenia terenu, podatności gleb na zmywy powierzchniowe i wielkości opadu. Zagrożenie erozją aktualną opracowano z uwzględnieniem nachylenia terenu, podatności gleb na zmywy powierzchniowe, wielkości opadu rocznego oraz sposobu użytkowania ziemi. Przeprowadzone analizy wykazały, że około 29% obszaru Polski, w tym 21% użytków rolnych, głównie gruntów ornych i około 8% powierzchni lasów jest zagrożonych erozją wodną, w tym silną - 4%, średnią - 11%, a słabą - 14%. Najsilniej zagrożone krainy fizjograficzne to: Beskid Żywiecki w woj. śląskim, Góry Świętokrzyskie i

Wyżyna Sandomierska w woj. świętokrzyskim, Roztocze i centralny pas Wyżyny Lubelskiej w woj. lubelskim oraz Sudety w województwie dolnośląskim. Wymienione województwa są objęte drugim stopniem pilności ochrony przeciwerozynnej gruntów – ochrona pilna. Taki sam stopień pilności ochrony występuje także w woj. pomorskim i zachodniopomorskim. W tych województwach erozja średnia przeważa lub zajmuje takie same powierzchnie jak erozja słaba, od 13% do 23% ogólnego obszaru. W sześciu pozostałych województwach: lubuskim, łódzkim, mazowieckim, opolskim, podlaskim i wielkopolskim o równinnym charakterze rzeźby terenu, erozja średnia występuje na kilku procentach ogólnej powierzchni, a silna na poniżej 1%. Są to województwa o najmniej pilnej ochronie przed erozją.

Erozja wąwozowa

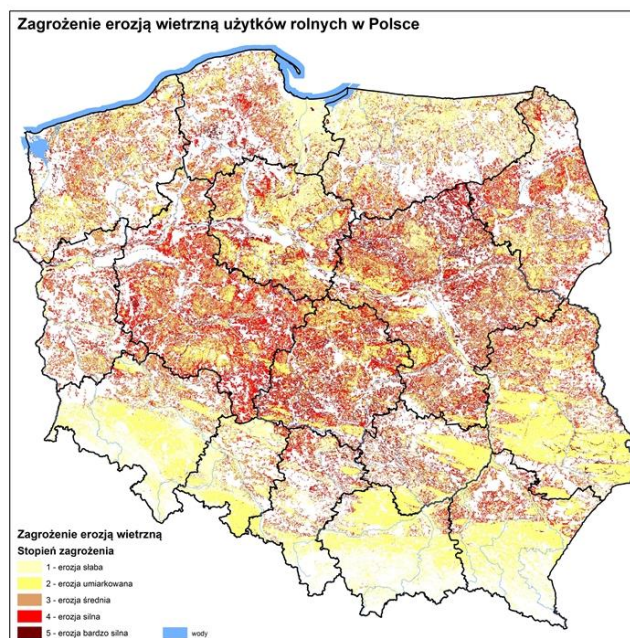
Ocena gęstości sieci wąwozowej i jej przestrzenne rozmieszczenie opiera się o mapę z zasięgiem powierzchni o różnym stopniu nasilenia erozji wąwozowej, opracowaną na podkładzie mapy topograficznej w skali 1:10 000 lub 1:25 000 w zapisie cyfrowym oraz dane liczbowe wydzielonych powierzchni. Erozja wąwozowa występuje na

około 18% powierzchni Polski w tym największy obszar, około 11% (2,5 mln ha gruntów rolnych i 0,8 mln ha gruntów leśnych) zajmują erozja słaba o gęstości wąwozów 0,1-0,5 km km⁻². Znacznie mniejszy obszar, około 4% (1 mln ha gruntów rolnych i 0,3 mln ha gruntów leśnych) przypada na erozję średnią o gęstości wąwozów 0,5-1,0 km km⁻². Obszar, około 2% (0,6 mln ha gruntów rolnych i 0,15 mln ha leśnych) zajmują erozja silna o gęstości wąwozów 1,0-2,0 km km⁻². Na najmniejszym obszarze, poniżej 1% (0,1 mln ha gruntów rolnych i 25 tys. ha leśnych) występuje erozja bardzo silna o gęstości wąwozów powyżej 2,0 km km⁻². Łączna długość wąwozów w Polsce wynosi około 40 tys. km. Najbardziej rozwiniętą sieć wąwozów ma województwo małopolskie, gdzie wąwozy występują na około 53% obszaru. Wprawdzie największy obszar (25%) zajmują erozja wąwozowa średnia o gęstości wąwozów 0,5-1 km km⁻², to jednak na 14% obszaru występuje erozja silna o gęstości wąwozów 1-2 km km⁻², a na powyżej 1% obszaru, erozja bardzo silna o gęstości wąwozów powyżej 2 km km⁻². Województwo to zaliczono do pierwszego stopnia pilności ochrony - zagospodarowanie wąwozów bardzo pilne. Silnie rozczłonkowane wąwozami jest województwo podkarpackie, w którym 24% obszaru ma gęstość wąwozów powyżej 0,5 km km⁻², w tym aż 14% ma gęstość wąwozów 1-2 km km⁻² (podobnie jak w małopolskim). Szczególny problem stwarza erozja wąwozowa w województwie lubelskim. Ma ona bowiem największy (spośród wszystkich województw) obszar (około 3%) rozczłonkowany wąwozami o gęstości powyżej 2 km km⁻². Oprócz tego powyżej 4% obszaru ma gęstość wąwozów 1-2 km km⁻², 7% obszaru gęstość 0,5-1 km km⁻², a tylko 6% obszaru gęstość poniżej 0,5 km km⁻². Duża gęstość wąwozów występuje także w woj. świętokrzyskim. Wąwozy występują tam na podobnym obszarze jak w lubelskim - około 20%. Również podobny obszar - 14% (jak w lubelskim) jest rozczłonkowany siecią wąwozów o gęstości powyżej 0,5 km km⁻², z tym że gęstość wąwozów powyżej 2 km km⁻² zajmuje niecałe 1% obszaru. Trzy województwa: podkarpackie, lubelskie i świętokrzyskie zostały zaliczone do drugiego stopnia pilności zagospodarowania wąwozów - zagospodarowanie pilne. Pozostałe województwa mają trzeci stopień pilności przeciwdziałania erozji wąwozowej - zagospodarowanie wąwozów pilne lokalnie. W tych województwach wąwozy o gęstości powyżej 0,5 km km⁻² występują na poniżej 10%. Połowę ogólnej sieci wąwozowej w Polsce stanowią wąwozy drogowe, których łączna długość wynosi 19100 km, a powierzchnia około 17% ogólnej powierzchni wąwozów. Najwięcej wąwozów drogowych występuje w południowo-wschodniej, południowo-zachodniej części kraju, zwłaszcza w wyżynnych terenach lessowych. Największą gęstością wąwozów drogowych, powyżej 0,5 km km⁻² charakteryzują się województwa: podkarpackie, małopolskie, dolnośląskie i świętokrzyskie.

Erozja wietrzna

Nasilenie erozji wietrznej zależy ściśle od odporności gleby na deflację, zależnej od zawartości frakcji piasku oraz aktualnej wilgotności, pokrycia terenu oraz siły i czasu działania wiatru. Z praktycznego punktu widzenia analizy ilościowe erozji wietrznej dla obszaru całego kraju są bardzo trudne do wykonania i zastosowania w praktyce zapobiegania erozji. Wymagają olbrzymiej mocy obliczeniowej oraz szczegółowych danych przestrzennych, dlatego też od lat stosuje się w szacowaniu zagrożenia erozją proste wskaźniki jakościowe. Jednym z takich wskaźników jest wskaźnik zagrożenia erozją wietrzną, opracowany przez Annę i Czesława Józefaciuków (1979). W tym opracowaniu wykorzystano zmodyfikowaną wersję tego wskaźnika, dostosowanego do nowoczesnych systemów GIS. Przeprowadzone badania wykazały, że ok. 36% obszaru Polski, w tym 51,8% użytków rolnych w najsilniejszych stopniach 3–5 jest zagrożonych erozją wietrzną, w stopniu silnym i bardzo silnym – 37,5%, średnim –

14,3%, a w stopniu słabym – 24,1%. Najbardziej zagrożone erozją wietrzną są województwa: wielkopolskie – ok. 77,6% ogólnego obszaru, w tym dominuje erozja silna (51,4% obszaru) nad średnią (22,2% obszaru); łódzkie – ok. 70,2% ogólnego obszaru, w tym erozja silna (44,3% obszaru) i średnia (15,1% obszaru) oraz mazowieckie – ok. 70,1% ogólnego obszaru, w tym erozja silna (41,6% obszaru) i średnia (17,9% obszaru). Znacznie zagrożone erozją wietrzną w najsilniejszych stopniach 3–5 są również województwa: lubuskie w 64,4% – przeważa zagrożenie erozją silną (41,4% ogólnego obszaru); podlaskie w 58,3% – przeważa zagrożenie erozją silną (41,0% ogólnego obszaru); zachodniopomorskie w 56,5% – przeważa zagrożenie erozją silną (34,3% ogólnego obszaru); pomorskie w 54,5% – przeważa zagrożenie erozją silną (32,4% ogólnego obszaru); kujawsko-pomorskie w 52,5% – przeważa zagrożenie erozją silną (32,0% ogólnego obszaru). Najmniej zagrożone najsilniejszymi stopniami (3–5) erozji wietrznej są województwa: dolnośląskie – 24,0% ogólnego obszaru, w tym erozją silną 15,6%, a erozją w stopniu średnim 8%; podkarpackie – 24,8% ogólnego obszaru, w tym erozją silną 18,5%, a średnią 5%; opolskie – 26,7% ogólnego obszaru, w tym erozją silną 15,5%, a średnią 10%.

Szczegółowe mapy i dane tabelaryczna zagrożenia poszczególnymi typami erozji dla gmin, powiatów i województwa znajdują się w następujących monografiach, dostępnych bezpłatnie na fanpage Puławskiego Ośrodka Badań Erozyjnych:

- Józefaciuk A., Nowocien E., Wawer R., 2014. Erozja gleb w Polsce – skutki środowiskowe i gospodarcze, działania zaradcze. Monografie i rozprawy naukowe IUNG-PIB, nr 44, ss.: 263.
<http://sybilla.iung.pulawy.pl/~huwer/Monografia44.pdf>
- Józefaciuk A., Nowocien E., Wawer R., 2016. Rozwój, skutki i występowanie erozji wąwozowej w Polsce oraz metody zagospodarowania wąwozów. Monografie i rozprawy naukowe – 48, ISBN 978-83-7562-208-9, IUNG-PIB Pulawy, 2016, ss.:376.
<http://sybilla.iung.pulawy.pl/~huwer/Monografia48.pdf>
- Józefaciuk A., Nowocien E., Wawer R., 2018. Erozja wietrzna w Polsce - występowanie, skutki, działania zaradcze. Monografie i rozprawy naukowe – 57, ISBN 978-83-7562-286-7, IUNG-PIB Pulawy, ss.: 224.
<http://sybilla.iung.pulawy.pl/~huwer/Monografia57.pdf>

Kronika personalna

Habilitacje

Dr hab. Jadwiga Stanek-Tarkowska

adiunkt w Katedrze Gleboznawstwa Chemii Środowiska i Hydrologii Wydziału Biologiczno-Rolniczego Uniwersytetu Rzeszowskiego. Uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w dyscyplinie agronomii został nadany przez Radę Wydziału Biologiczno – Rolniczego UR w Rzeszowie w dniu 22 listopada 2018 r. Tytuł osiągnięcia naukowego (cykl publikacji): „Wpływ systemów uprawy roli i odlogowania na właściwości fizyczne, chemiczne i aktywność biologiczną gleb”. Recenzenci dorobku: prof. dr hab. Jerzy Lipiec IA w Lublinie, prof. dr hab. Jacek Długosz UTP w Bydgoszczy, dr hab. Edward Meller prof. ZUT w Szczecinie.

Dr hab. Wojciech Szymański

adiunkt w Zakładzie Gleboznawstwa i Geografii Gleb Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej, Uniwersytet Jagielloński. Stopień doktora habilitowanego nauk o Ziemi w dyscyplinie geografia został nadany przez Radę Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ w dniu 15 listopada 2018 r. Tytuł osiągnięcia naukowego (cykl publikacji): „Rozwój i zróżnicowanie gleb kriogenicznych równin nadmorskich południowo-zachodniego Spitsbergenu na przykładzie Fuglebergsletta”. Recenzenci dorobku: prof. dr hab. Cezary Kabala z UP we Wrocławiu, prof. dr hab. Ryszard Dębicki z UMCS w Lublinie, prof. dr hab. Wiesław Ziaja z UJ w Krakowie.

Sylwetki polskich gleboznawców: Saturnin Zawadzki (1923 – 2003)

Piotr Skłodowski, Warszawa

Prof. dr hab. Saturnin Zawadzki urodził się w Radomiu w rodzinie o tradycjach leśnych 7 lipca 1923 roku. Szkole podstawową ukończył na Kielecczyźnie w Daleszycach. Naukę w szkole średniej rozpoczął przed II wojną światową, którą ukończył w czasie okupacji niemieckiej w ramach tajnego nauczania. W tym okresie aktywnie działał w podziemnych organizacjach wojskowych /ZWZ-AK/, jako 19 letni chłopak, wypełniał niebezpieczną misję utrzymywania łączności z więźniami Majdanka. W roku 1950 ukończył studia w zakresie rolnictwa w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Jeszcze jako student rozpoczął pracę w Katedrze Gleboznawstwa na wydziale Rolniczym UMCS jako zastępca asystenta. Z zakładem tym był związany do roku 1961. W roku 1954 rozpoczął również pracę na ½ etatu w Pracowni Gleboznawstwa Melioracyjnego, która była jednostką puławskiego oddziału IMUZ. W roku 1957 uzyskał stopień doktora nauk rolniczych na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Badania genezy i ewolucji gleb błotnych węglanowych Lubelszczyzny”. W roku 1958 Profesor przeszedł na pełny etat w Instytucie Melioracji i Użytków Zielonych, tworząc Pracownię Gleboznawstwa Melioracyjnego i otrzymując nominację na stanowisko kierownika oddziału IMUZ, przeniesionego z Puław do Lublina. Stopień docenta z zakresu gleboznawstwa dr Saturnin Zawadzki uzyskał na Wydziale Rolniczym WSR w Lublinie w roku 1964. W 1972 r. Rada Państwa nadała Mu tytuł profesora nadzwyczajnego nauk rolniczych, w roku 1983 tytuł profesora zwyczajnego. Na członka korespondenta PAN został wybrany w roku 1979, a w roku 1989 został jej członkiem rzeczywistym. W 2002 r. Akademia Rolnicza w Krakowie nadała Mu tytuł doktora honoris causa. W roku 1983 otrzymał nominację na dyrektora Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych w Falentach, a kilka miesięcy później został powołany na stanowisko zastępcy sekretarza naukowego Pan. W ostatnim 10-leciu pełnił najwyższe funkcje w strukturach Polskiej Akademii Nauk: członka Prezydium

Akademii, przewodniczącego Wydziału V Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych /3 kadencje/, członka prezydium komitetu Gleboznawstwa i Chemii Rolnej, członka komitetu Etyki w Nauce przy Prezydium Akademii. W latach 1995- 1999 był dwukrotnie wybierany na przewodniczącego Rady Naukowej IMUZ. Profesor Był jednocześnie przewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Agrofizyki w Lublinie. Profesor Zawadzki należy do czołowych postaci polskiego gleboznawstwa. Jego dorobek naukowy, zwłaszcza w zakresie fizyki gleb, gospodarki wodnej, ewolucji gleb bagiennych, jest znaczący, obejmuje ponad 160 publikacji, w tym 15 podręczników i skryptów, kilku patentów. Profesor Zawadzki wniósł istotny wkład w zakresie parametryzacji właściwości fizyczno-wodnych gleb hydrogenicznych, wyjaśniając wiele zjawisk zachodzących w nich po melioracji. Profesor Zawadzki był aktywnym członkiem Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego: członkiem Komisji Gleb Bagiennych, członkiem Komisji ds. ustalenia zasad klasyfikacji gleb użytków zielonych, członkiem Komisji Fizyki Gleb oraz Komisji Aparatury Gleboznawczej, członkiem Komisji Klasyfikacji, Nomenklatury i Kartografii Gleb, członkiem Komisji Rewizyjnej i członkiem Zarządu Głównemu oraz sekretarzem i wieloletnim przewodniczącym oddziału lubelskiego PTG. Profesor był wieloletnim członkiem Międzynarodowego Towarzystwa Gleboznawczego. W uznaniu osiągnięć i zasług Profesor otrzymał wiele nagród naukowych Sekretarza Naukowego PAN oraz Ministra Szkolnictwa Wyższego i Nauki. Wyróżniony został takimi odznaczeniami państwowymi, jak: Krzyż Kawalerski i Oficerski Polonia Restituta, Zasłużony Nauczyciel PRL, Krzyż Partyzancki i Krzyż Armii Krajowej. Pośmiertnie przyznano profesorowi S. Zawadzkiemu również Krzyż Komandorski Polonia Restituta. Prof. Saturnin Zawadzki zmarł nagle w wieku 80 lat w dniu 17 września 2003 r. Spoczywa na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie, w Kwaterze żołnierzy Armii Krajowej.

Wspomnienie

Ryszard Mazurek (2018)

Tomasz Zaleski, UR Kraków

3 grudnia 2018 roku odszedł nagle do wieczności dr hab. inż. Ryszard Mazurek, nasz nieodżałowany kolega przyjaciel, wychowawca, człowiek niezwykle pogodny i skromny. Przyjęliśmy tę wiadomość z głębokim smutkiem.

Urodził się 31 sierpnia 1970 roku w Koszycach (woj. świętokrzyskie). Po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Curie-Skłodowskiej w Kazimierzy Wielkiej, w 1989 roku rozpoczął studia na Wydziale Rolniczym Akademii Rolniczej w Krakowie. W roku 1994 uzyskał stopień magistra inżyniera w zakresie rolnictwa, w 2001 stopień doktor nauk rolniczych z zakresu agronomii, a w 2015 roku uzyskał stopień doktor habilitowany nauk rolniczych z zakresu agronomii. Dr hab. inż. Ryszard Mazurek był związany z Katedrą Gleboznawstwa i Ochrony Gleb od 1994 roku i zatrudniony na stanowisku asystenta, w latach 1994-2002, a następnie od roku 2002 adiunkta. Od początku kariery naukowej był aktywnym członkiem Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, w oddziale krakowskim PTG pełnił funkcję sekretarza przez trzy kadencje.

Jego zainteresowania naukowe obejmowały wiele obszarów, ale przede wszystkim mikromorfologię gleby, genetykę i klasyfikację gleb oraz geostatystykę. Po swoich poprzednikach był głównym inicjatorem i organizatorem unowocześnienia oraz rozbudowy pracowni mikromorfologii gleby w Katedrze Gleboznawstwa i Ochrony Gleb. Prywatnie był rolnikiem praktykiem, dlatego jego zainteresowani badawcze miały duży aspekt aplikacyjny. Współpracował z wieloma badaczami z zakresu uprawy roli i roślin. Kolega Ryszard Mazurek miał dużą zdolność zjednywania sobie osób, dlatego współpracował

z wieloma badaczami z Polski i z zagranicy. W swojej przedwcześnie zakończonej karierze zawodowej brał udział w wielu projektach badawczych, zarówno krajowych i międzynarodowych, pełniąc funkcję kierownika lub głównego wykonawcy. W ostatnim czasie podjął się organizacji międzynarodowych studiów magisterskich „Open Space for You”.

Pogłębiał swoją wiedzę i umiejętności. Odbył liczne staże naukowe w Polsce i poza jej granicami. Wyniki badań opublikował w liczących się czasopismach naukowych zagranicznych i krajowych. Swoim przykładem pomógł wielu młodym ludziom odnaleźć w sobie pasję i talent naukowy. Pomimo młodego wieku był prawdziwym mistrzem, pozostając jednocześnie przyjacielem. Ta postawa zyskała uznanie w postaci nagród nadanych przez społeczność studencką – w 2005 roku otrzymał I nagrodę, a w roku 2010 wyróżnienie w plebiscycie „Top Doktor”. Z jego wiedzy i umiejętności skorzystało wielu młodych naukowców, którzy odbyli starze naukowe pod opieką Doktora Ryszarda Mazurka.

Cieszył się zasłużonym szacunkiem środowiska naukowego. Aktywnie działał w wielu międzynarodowych i krajowych organizacjach naukowych. Za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i wychowawcze został odznaczony Medalem brązowym za długoletnią służbę, Srebrną i Złotą odznaką Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, a także wyróżniony Nagrodą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za zespołowe osiągnięcie dydaktyczne oraz nagrodą Wydziału II Nauk Biologicznych i Rolniczych PAN. Pięciokrotnie otrzymał nagrodę Rektora Akademii Rolniczej i Uniwersytetu Rolniczego. Bliskim i przyjaciółom składam wyrazy szczerzego współczucia. Drogi profesorze, spoczywaj w pokoju!

Zapowiedzi

Zaproszenie do zgłaszania propozycji sesji EUROSIL 2020

Pascal Boivin, Prezydent ESSS, Jussy, Szwajcaria

Z przyjemnością informujemy, że na stronie internetowej **EUROSIL 2020** otwarto możliwość zgłaszania propozycji sesji i warsztatów:

<https://eurosil2020.com/>

Koncepcja siatki sesji opiera się na celach zrównoważonego rozwoju (SDGs) wyznaczonych przez ONZ i na podstawie wstępnego zapytania konsultowanego z towarzystwami narodowymi latem 2018. Tematyka sesji jest bardzo elastyczna i zostanie ostatecznie sprecyzowana na podstawie otrzymanych zgłoszeń. Czekamy na ciekawe propozycje. Nie mamy wątpliwości, że grupy badaczy oraz pojedynczy naukowcy zaproponują wartościowe problemy, które spotkają się z odzewem środowiska.

Prawdziwym wyzwaniem jest stymulowanie zaangażowania in-

nych dyscyplin naukowych, poza wąsko pojętą pedologią. A wydaje się nam, że dobra konferencja gleboznawcza powinna być poszerzona o powiązania problematykę rolniczą, środowiskową lub społeczną, dzięki czemu lepiej spopularyzowana zostanie również sama wiedza o glebie. Dlatego mamy nadzieję, że każdy z nas nie tylko pomyśli o najlepszych sesjach gleboznawczych, ale także zachęci potencjalnych partnerów z powiązanych dziedzin lub grup aktywności.

Ponadto, poza sesjami opartymi na SDGs, myślimy o przekrojowych lub syntetycznych wydarzeniach i sesjach, aby dopełnić kompleksową ofertę Eurosil 2020. Wszelkie sugestie są mile widziane.

Zaznacz obecność swoją i swojego towarzystwa organizując sesję tematyczną!

Zapowiedzi

Seminarium Naukowe SUITMA, Toruń, 18 stycznia 2019 r

Przemysław Charzyński, UMK Toruń

Oddział Bydgosko-Toruński Polskiego PTG oraz Wydział Nauk o Ziemi UMK w Toruniu serdecznie zaprasza członków PTG na Międzynarodowe Seminarium Naukowe SUITMA, poświęcone aktualnym problemom badań gleb obszarów miejskich, przemysłowych, komunikacyjnych, kopalnianych i wojskowych.

Referaty wygłoszą: **prof. John Kim** (przewodniczący grupy roboczej IUSS - SUITMA, Uniwersytet w Seulu, Korea Płd.), **prof. Tatiana Prokofieva** (Uniwersytet Łomonosowa w Moskwie, Rosja) oraz **czołowi polscy badacze gleb technogenicznych**. Pobyt gości zagranicznych jest sfinansowany ze środków programu ERASMUS+.

Termin: 18 stycznia 2019 r., godz. 9.45-13.00.

Miejsce: Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, ul. Lwowska 1, audytorium 104.

Udział w seminarium jest bezpłatny. Wszystkie wykłady będą wygłoszone w j. angielskim. Wszystkich zainteresowanych prosimy o wypełnienie [formularza rejestracyjnego](#) w terminie do 10.01.2019 r.

Zapowiedzi

"WRB Summer", Toruń, 30 czerwca – 5 lipca 2019 r

Przemysław Charzyński, UMK Toruń

Rozwiązywanie globalnych problemów środowiskowych, a także unifikacja badań i dydaktyki na poziomie światowym wymagają harmonizacji języków technicznych, do których należy terminologia i klasyfikacje gleb. World Reference Base for Soil Resources (WRB) jest prawdopodobnie najbardziej powszechnym i najczęściej stosowanym systemem klasyfikacyjnym, którego umiejętne stosowanie ułatwia międzynarodową wymianę informacji w gleboznawstwie.

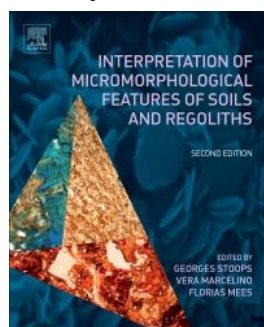
Letnie warsztaty "WRB Summer" organizowane są pod auspicjami IUSS Working Group WRB przez ekspertów organizujących szkolenia w zakresie klasyfikacji gleb od prawie 10 lat (<https://sites.google.com/site/linguafrancaforeuropeansoils/>, <https://sites.google.com/site/centraleuropesoils/>).

Celem wydarzenia jest nauka korzystania z WRB lub rozwinięcie umiejętności w zakresie klasyfikacji gleby podczas kursu, na który składają się jednodniowe zajęcia studyjne i 3-dniowe intensywne zajęcia terenowe. Zapraszamy do udziału zarówno studentów, doktorantów jak i pracowników nauki chcących podnieść swoje kwalifikacje dotyczące stosowania World Reference for Soil Resources.

Witryna zawierająca więcej informacji dostępna jest pod adresem: <https://sites.google.com/site/summerwrw/home>

Nowości wydawnicze

INTERPRETATION OF MICROMORPHOLOGICAL FEATURES OF SOILS AND REGOLITHS, 2nd Edition. Editors: Georges Stoops Vera Marcelino Florias Mees. Paperback ISBN: 9780444635228. Elsevier 2018, 1000 pp. Price 165 USD. Interpretation of Micromorphological Features of Soils and Regoliths, Second Edition, provides researchers and students with a tool for interpreting

features observed in soil thin sections and through submicroscopic studies. After an introduction and general overview, micromorphological aspects of regoliths (e.g., saprolites, transported materials) are highlighted, followed by a systematic and coherent discussion of the micromorphological expression of various pedogenic processes. The book is written by an international team of experts in the field, using a uniform set of concepts and terminology, making it a valuable interdisciplinary reference

work. The following topics are treated: freeze-thaw features, redoximorphic features, calcareous and gypsiferous formations, textural features, spodic and oxic horizons, volcanic materials, organic matter, surface horizons, laterites, surface crusts, salt minerals, biogenic and pedogenic siliceous materials, other authigenic silicates, phosphates, sulphidic and sulphuric materials, and features related to faunal activity. The last chapters address anthropogenic features, archaeological materials and palaeosoils. Key Features: (1) Updates the first exhaustive publication on interpretation of micromorphological features, with some new chapters and with a larger number of additional references. (2) Covers related topics, making micromorphology more attractive and accessible for geomorphologists, archaeologists and quaternary geologists. Includes thematic treatment of a range of soil micromorphology fields and broadens its applications. (3) Features input from a multi-disciplinary team, ensuring thorough coverage of topics related to soil science, archaeology and geomorphology.

Wśród autorów rozdziału 7 pt. Biogenic siliceous features jest Danuta Kaczorek.

SOIL SEQUENCES ATLAS III and IV

Trzeci i czwarty tom (po pierwszym z 2014 r. i drugim z 2018 r.) z serii atlasów sekwencji glebowych. Główne cechy pedogeograficzne przedstawiono w formie charakterystycznych dla różnych typów krajobrazów sekwencji, aby uzyskać kompleksowy obraz gleb - ich genezy i korelacji ze środowiskiem w krajach nie tylko Europy Środkowej - od położonej najdalej na północ Estonii, przez Łotwę, Litwę, Polskę, Niemcy, Czechy, Słowację i Węgry do najbardziej wysuniętej na południe Słowenii, ale także Wschodniej - Białorusi, Rosji i Ukrainy oraz regionu Kaukazu (Gruzja). Monografie zawierają dokumentację ponad 130 profili gleb krajobrazów naturalnych, antropogenicznych i technogenicznych reprezentujących 20 różnych Referencyjnych Grup Glebowych klasyfikacji WRB. Każdy rozdział prezentuje profile i opisy morfologii uzupełnione o informacje o krajobrazie i podstawowe dane analityczne. Zawierają one również opisy interpretacyjne właściwości i genezy gleb, uzupełnione rycinami przedstawiającymi omawiane sekwencje glebowe oraz interpretację i komentarze do wyboru kwalifikatorów dla prezentowanych pedonów wg World Reference Base for Soil Resources (2015).

Atlasy są efektem projektu [FACES](#) finansowanego ze środków programu Erasmus+. Pliki PDF można pobrać bezpłatnie ze stron:

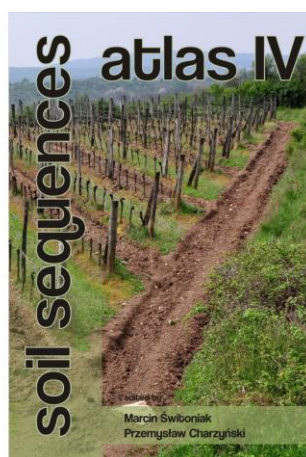
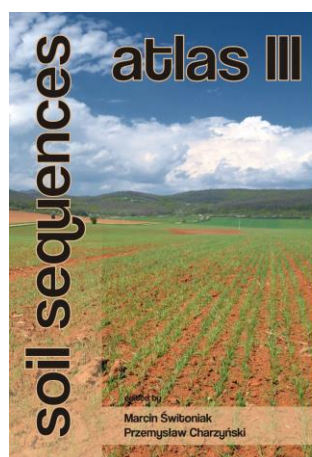
- [Soil Data Base](#)
- repozytorium UMK: [SSA 3](#) i [SSA 4](#)
- Research Gate (linki poniżej).

SOIL SEQUENCES ATLAS III. Edited by Marcin Świtoniak and Przemysław Charzyński. Machina Druku, 2018, 262 pp. ISBN: 978-83-951878-1-0. FREE. Soil Sequences Atlas III is a continuation of two earlier volumes published in 2014 and 2018. As in the previous studies, the variability of soil cover is presented in the form of soil sequences characteristic of particular types of landscapes. Each of the chapters contains a general description of the environment (lithology, topography, land use, climate), a set of soil data (soil profile photo, description of morphology, laboratory data) and their interpretation in terms of the pedogenesis and systematic position according to the WRB (2015) system. The "catenary approach" (expressed in the form of individual figures) helps to better understand the relationships between individual components of the environment

and soils. Chapters are arranged roughly according to the main soil-forming process in sequences and referring to the World Reference Base for Soil Resources except for Technosols, which as “unnatural” soils are placed at the end of the book. At the beginning of the book, two landscapes dominated by Gleysols and gleyic processes were described – tidal flats in Germany and the flood plain of the Vistula River in Poland. Next, the mountain areas with Andosols (Slovakia), Lithosols and Podzols (Poland) were presented. The issue of the environment with the dominant podsolization process was continued in the subsequent chapters from Lithuania and Russia. Chapters 8 and 9 are related to Hungarian and Ukrainian soils with a pronounced accumulation of humus in epipedons (Chernozems, Umbrisols, Phaeozems). The book ends with a section on issues related to clay-illuviated (Luvisols), coarse textured (Arenosols) and technogenic (Technosols) soils in Poland, Estonia and Czechia. Sixteen Reference Soil Groups are featured, and represented by 61 soil profiles in total. One of the objectives of the Soil Sequences Atlas is to explain the relationships (predictable to some extent) between the landscape and soil cover. The collected data are intended to be a useful educational tool in the teaching of soil science, supporting the understanding of the causes of soil cover variability, and also as a WRB classification guideline. They are intended to be useful not only to students but also practitioners in agriculture, forestry, environmental protection and landscape planning. The Atlas was developed as part of the EU Erasmus+ FACES project (Freely Accessible Central European Soil).

Available at:

www.researchgate.net/publication/329781505_Soil_Sequences_Atlas_III

SOIL SEQUENCES ATLAS IV. Edited by Marcin Świtoniak and Przemysław Charzyński. Publisher: Machina Druku, 2018, 218 pp. ISBN: 978-83-951878-2-7. **FREE.** The significant spatial variability of the soil cover results from the differential impact of individual soil-forming factors. In this book the pedovariability is presented in form of soil sequences which are characteristic for particular types of landscapes. The fourth part of Soil Sequences Atlas contains description of 75 pedons (with soil profile photo, description of morphology, laboratory data)

grouped in 15 chapters representing different environmental settings specific for Central or East Europe and Caucasia. The Atlas begins with the presentation of a pedo-landscape dominated by alluvial and gleying processes (Vistula River delta in Poland). The next is a group of chapters devoted to mountainous regions with compilation of different soil-forming processes, e.g. podzolization (Karkonosze Mts., Poland) or accumulation of humus (Trialeti Range, Georgia). The second part of book is focused on issues related to slope processes in different landscapes - from karst sinkholes in the Pre-Ural forest-steppe (Russia), throughout loess plateaus (Hungary, Belarus) and glacial morainic plateaus (Latvia, Lithuania, Poland) to the areas with glacial curvilinearities or covered by outwash plains (Poland). The collected data is intended as a useful educational tool in teaching soil science, supporting understanding of the reasons for the variability of soil cover, and also as a WRB classification guideline. It is intended to be useful not only for students but also by practitioners in agriculture, forestry, environmental protection and landscape planning. The Atlas was developed as part of the EU Erasmus+ FACES project (Freely Accessible Central European Soil).

Available at:

www.researchgate.net/publication/329781935_Soil_Sequences_Atlas_IV

Nowe polskie publikacje gleboznawcze w czasopismach mających IF

Banach-Szott, M., Kondratowicz-Maciejewska, K., Kobierski, M. 2018. Humic substances in Fluvisols of the Lower Vistula floodplain, North Poland. *Environmental Science and Pollution Research*, 25, 23992–24002.

Bejger, R., Mielnik, L., Włodarczyk, M., Nicia, P. 2018. Studying of the interaction between peat humic acids and metazachlor using spectroscopy methods. *Journal of Soils and Sediments*, 8, 2675–2681.

Błońska, E., Klamerus-Iwan, A., Lasota, J., Gruba, P., Pach, M., Pretzsch, H. 2018. What characteristics of soil fertility can improve in mixed stands of scots pine and european beech compared with monospecific stands?. *Communications in Soil Science and Plant Analysis*, 49(2), 237–247.

Gondek, K., Mierzwa-Hersztek, M., Kopeć, M., Sikora, J., Głąb, T., Szczurowska, K. 2019. Influence of Biochar Application on Reduced Acidification of Sandy Soil, Increased Cation Exchange Capacity, and the Content of Available Forms of K, Mg, and P. *Polish Journal of Environmental Studies*, 28(1), 103–111.

Huculak-Mączka, M., Hoffmann, J., Hoffmann, K. 2018. Evaluation of the possibilities of using humic acids obtained from lignite in the production of commercial fertilizers. *Journal of Soils and Sediments*, 8, 2868–2880.

Hulisz, P., Pindral, S., Kobierski, M., Charzyński, P. 2018. Technogenic layers in organic soils as a result of the impact of the soda industry. *Eurasian Soil Science*, 51(10), 1133–1141.

Klamerus-Iwan, A., Gloor, E., Sadowska-Rociek, A., Błońska, E., Lasota, J., Łagan, S. 2018. Linking the contents of hydrophobic PAHs with the canopy water storage capacity of coniferous trees. *Environmental pollution*, 242, 1176–1184.

Klamerus-Iwan, A., Błońska, E., Lasota, J., Waligórski, P., & Kalandyk, A. 2018. Seasonal variability of leaf water capacity and wettability under the influence of pollution in different city zones. *Atmospheric Pollution Research*, 9(3), 455–463.

Klima K., Lepiarczyk A., Chowaniak M., Boligłowa E. 2019. Soil protective efficiency of organic cultivation of cereals. *J. Elem.*, 24(1): 357 – 368.

Kobierski, M., Kondratowicz-Maciejewska, K., Banach-Szott, M., Wojewódzki, P., Castejón, J. M. P. 2018. Humic substances and aggregate stability in rhizospheric and non-rhizospheric soil. *Journal of Soils and Sediments*, 8, 2777–2789.

Kowalska, J. B., Mazurek, R., Gasiorek, M., Zaleski, T. 2018. Pollution indices as useful tools for the comprehensive evaluation of the degree of soil contamination—A review. *Environmental geochemistry and health*, 40, 6, 2395–2420.

- Kowalska, J. B., Zaleski, T., Józefowska, A., Mazurek, R. 2019. Soil formation on calcium carbonate-rich parent material in the outer Carpathian Mountains—A case study. *CATENA*, 174, 436-451.
- Kulikowska, D., Klik, B. K., Gusiatin, Z. M., Jabłoński, R. 2019. Sewage sludge can provide a washing agent for remediation of soil from a metallurgical area. *CATENA*, 173, 22-28.
- Kuźniar A., Banach A., Stępniewska Z., Frąc M., Oszust K., Gryta A., Kłos M., Wolińska A. 2018. Community-level physiological profiles of microorganisms inhabiting soil contaminated with heavy metals. *International Agrophysics*, 32: 101-109
- Kwiatkowska-Malina J. 2018. Functions of organic matter in polluted soils: the effect of organic amendments on phytoavailability of heavy metals. *Applied Soil Ecology*, 123, 542-545.
- Kwiatkowska-Malina J. 2018. Qualitative and quantitative soil organic matter estimation for sustainable soil management. *Journal of Soils and Sediments*, 18(8), 2801-2812.
- Lasota, J., Błońska, E. 2018. Polycyclic Aromatic Hydrocarbons Content in Contaminated Forest Soils with Different Humus Types. *Water, Air, & Soil Pollution*, 229(6), 204.
- Lasota, J., Błońska, E., Piaszczyk, W., Wiecheć, M. 2018. How the deadwood of different tree species in various stages of decomposition affected nutrient dynamics?. *Journal of Soils and Sediments*, 8, 2759-2769.
- Lewińska, K., Karczewska, A., Siepak, M., Gałka, B. 2018. The release of antimony from mine dump soils in the presence and absence of forest litter. *International Journal Of Environmental Research And Public Health*, 15(12), 2631.
- Łabaz B., Kabała C., Waroszewski J. 2019. Ambient geochemical baselines for trace elements in Chernozems—approximation of geochemical soil transformation in an agricultural area. *Environmental Monitoring and Assessment*, 191(1), 19.
- Łachacz, A., Kalisz, B., Giełwanowska, I., Olech, M., Chwedorzewska, K. J., Kellmann-Sopyła, W. 2018. Nutrient abundance and variability from soils in the coast of king George Island. *Journal of soil science and plant nutrition*, 18(2), 294-311.
- Mielnik, L., Asensio, C. 2018. Using delayed luminescence to characterize humic acids from lake sediments. *Journal of Soils and Sediments*, 8, 2844-2850.
- Mielnik, L., Kowalczyk, P. 2018. Optical characteristic of humic acids from lake sediments by excitation-emission matrix fluorescence with PARAFAC model. *Journal of Soils and Sediments*, 8, 2851-2862.
- Nicia, P., Beijger, R., Zadrozny, P., Sterzyńska, M. 2018. The impact of restoration processes on the selected soil properties and organic matter transformation of mountain fens under *Caltho-Alnetum* community in the Babiogórski National Park in Outer Flysch Carpathians, Poland. *Journal of Soils and Sediments*, 8, 2770-2776.
- Oksińska, M. P., Magnucka, E. G., Lejcuś, K., Jakubiak-Marcinkowska, A., Ronka, S., Trochimczuk, A. W., & Pietr, S. J. 2018. Colonization and biodegradation of the cross-linked potassium polyacrylate component of water absorbing geocomposite by soil microorganisms. *Applied Soil Ecology* 133, 114-123.
- Oktaba, L., Odrobińska, D., Uzarowicz, Ł. 2018. The impact of different land uses in urban area on humus quality. *Journal of Soils and Sediments*, 18, 8, 2823–2832
- Papierowska, E., Matysiak, W., Szatyłowicz, J., Debaene, G., Urbanek, E., Kalisz, B., Łachacz, A. 2018. Compatibility of methods used for soil water repellency determination for organic and organo-mineral soils. *Geoderma*, 314, 221-231.
- Rosa, E., Dębska, B. 2018. Seasonal changes in the content of dissolved organic matter in arable soils. *Journal of Soils and Sediments*, 8, 2703–2714.
- Różyło, K., Andruszczak, S., Kwiecińska-Poppe, E., Różyło, R., & Kraska, P. 2019. Effect of Three Years' Application of Biogas Digestate and Mineral Waste to Soil on Phytochemical Quality of Rapeseed. *Polish Journal of Environmental Studies* 28, 833-843.
- Smykła, J., Porazińska, D. L., Iakovenko, N. S., Devetter, M., Drewnik, M., Hii, Y. S., Emslie, S. D. 2018. Geochemical and biotic factors influencing the diversity and distribution of soil microfauna across ice-free coastal habitats in Victoria Land, Antarctica. *Soil Biology and Biochemistry*, 116, 265-276.
- Smykła, J., Szarek-Gwiazda, E., Drewnik, M., Knap, W., Emslie, S. D. 2018. Natural variability of major and trace elements in non-ornithogenic Gelisols at Edmonson Point, northern Victoria Land, Antarctica. *Pol. Polar Res*, 39(1), 19-50.
- Sojka M., Siepak M., Pietrewicz K. 2019. Concentration of Rare Earth Elements in surface water and bottom sediments in Lake Wadąg, Poland. *J. Elem.*, 24(1): 125 - 140.
- Szafranek-Nakoneczna A., Wolińska A., Zielenkiewicz U., Kowalczyk A., Stępniewska Z., Błaszczak M. 2019 Activity and identification of methanotrophic bacteria in arable and no-tillage soils from Lublin region (Poland). *Microbial Ecology*, <https://doi.org/10.1007/s00248-018-1248-3>.
- Szymańska, S., Borruso, L., Brusetti, L., Hulisz, P., Furtado, B., Hryniewicz, K. 2018. Bacterial microbiome of root-associated endophytes of *Salicornia europaea* in correspondence to different levels of salinity. *Environmental Science and Pollution Research*, 25(25), 25420-25431.
- Ukalska-Jaruga, A., Debaene, G., Smreczak, B. 2018. Particle and structure characterization of fulvic acids from agricultural soils. *Journal of Soils and Sediments*, 8, 2833-2843.
- Uzarowicz, Ł., Skiba, M., Leue, M., Zagórski, Z., Gasiński, A., Trzcinski, J. 2018. Technogenic soils (Technosols) developed from fly ash and bottom ash from thermal power stations combusting bituminous coal and lignite. Part II. Mineral transformations and soil evolution. *Catena*, 162, 255-269.
- Wanic M., Żuk-Gołaszewska K., Orzech K. 2019. Catch crops and the soil environment – a review of the literature. *J. Elem.*, 24(1): 31 - 45.
- Waroszewski, J., Sprafke, T., Kabała, C., Kobierski, M., Kierczak, J., Muszyfaga, E., ... & Łabaz, B. 2019. Tracking textural, mineralogical and geochemical signatures in soils developed from basalt-derived materials covered with loess sediments (SW Poland). *Geoderma*, 337, 983-997.
- Właśniewski S., Nazarkiewicz M., Hajduk E., Marchel M., Kaniuczak J. 2019. Nickel content in grain of winter wheat (*Triticum aestivum* L.) and spring barley (*Hordeum vulgare* L.) cultivated on loessial soil, depending on liming and mineral fertilization. *J. Elem.*, 24(1): 257 - 266.
- Wolińska A., Gałazka A., Kuźniar A., Goraj W., Jastrzębska N., Grządziel J., Stępniewska Z. 2018. Catabolic fingerprinting and diversity of bacteria in Mollic Gleysol contaminated with petroleum substances. *Applied Sciences* 8: 1970.

Wolińska A. 2019. Metagenomic achievements in microbial diversity determination in croplands: a review. W: Microbial Diversity in Genomic Era, pod red. Surijat Das i Hirak Ranjan Dash, Academic Press Elsevier, rozdział 2: 15-35.

Wolski K., Biernacik M., Świerszcz S., Talar-Krasa M., Leshchenko O. 2019. Effect of the application of a biostimulant and

mineral fertilization on the mineral element concentration in the sward of forage mixtures cultivated on light soil. J. Elem., 24(1): 385 - 397.

Wysokinski A., Kuziemska B. 2019. The dynamics of uptake and utilisation of nitrogen from mineral fertiliser by spring triticales calculated by isotopic dilution method. J. Elem., 24(1): 7-18.

Kalendarium konferencyjne

(Na czarno oznaczono konferencje zagraniczne, kolorem – sympozja odbywające się w Polsce)

2019

**SSSA International Soils Meeting
SOILS ACROSS LATITUDES**
6-9.01.2019, San Diego, California, USA
<https://www.sacmeetings.org/>

**International Scientific Conference
XXII Dokuchaev Conference for Young Scientists**
25.02 – 01.03.2019, Saint-Petersburg, Russia.
<http://www.dokuchaevskie.ru/?lang=en>

**Konferencja Naukowa
WSPÓŁCZESNE KIERUNKI BADAŃ W ZAKRESIE
GEOGRAFII GLEB, PALEOPEDOLOGII I BADAŃ
MATERII ORGANICZNEJ W ŚRODOWISKU
połączona z jubileuszem 55-lecia gleboznawstwa
na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu
oraz wieloletnia praca naukowej
Prof. dr hab. RENATY BEDNAREK
i Prof. dr hab. SŁAWOMIRA S. GONETA**
03-04.03.2019, Toruń
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd0LRdvOT_03eA3t31MvrYbMguJAd_8HAYGdD5iBoBXwVYpDg/viewform

**3RD AGRICULTURE AND CLIMATE CHANGE
CONFERENCE**
24 – 26.03.2019, Budapest, Hungary
<https://www.elsevier.com/events/conferences/agriculture-and-climate-change-conference>

**INTERSOIL 2019
International Conference on Soil, Sediments and Water
Polluted soil and brownfields
RISKS AND OPPORTUNITIES FOR A NEW ECONOMY**
26-28.03.2019, Lille, France.
<https://www.intersol.fr/>

EGU GENERAL ASSEMBLY 2019
7-12.04.2019, Vienna, Austria.
<https://www.egu2019.eu/>

**15th International Conference
Biogeochemistry of Trace Elements (ICOBTE 2019)**
5- 9.05.2019 in Nanjing, China

**Spring School
ON MAPPING AND ASSESSMENT OF SOILS**
20 – 24.05.2019, Wageningen Campus, the Netherlands.
<http://www.isric.org/utilise/capacity-building/springschool>

**AquaConSoil 2019
SUSTAINABLE USE AND MANAGEMENT
OF SOIL, SEDIMENT AND WATER RESOURCES**
20-24.05.2019, Antwerp, Belgium.
<http://www.aquaconsoil.org>

**HUMIC SUBSTANCES IN ECOSYSTEMS 12
z walnym zebraniem członków
Polskiego Towarzystwa Substancji Humusowych**
27-29.05.2019, Toruń
<https://sites.google.com/view/humic-substances-in-ecosystems>

**4th International Interdisciplinary Conference
LAND USE AND WATER QUALITY:
AGRICULTURE AND THE ENVIRONMENT**
3-6.06.2019, Aarhus, Denmark.
<http://www.luwig2019.dk>

**SUITMA 10
Soils of Urban, Industrial, Traffic, Mining and Military Areas**
16-21.06.2019, Seoul, Korea
<http://www.suitma10.org/>

**International Conference
SUCCESSFUL TRANSFORMATION TOWARD
LAND DEGRADATION NEUTRALITY
in commemoration of the 25th Anniversary
of the UN Conventions to Combat Desertification (UNCCD)**
17-19.06.2019, Ankara, Turkey
<http://www.toprak.org.tr/en/>

**International Symposium ISMOM 2019
INTERACTIONS OF SOIL MINERALS WITH ORGANIC
COMPONENTS AND MICROORGANISMS**
23 – 28.06.2019, Sevilla, Spain
<https://www.ismom2019.org/>

WRB SUMMER
30.06 – 05.07.2019, Toruń, Polska
<https://sites.google.com/site/summerwrb/home>

**EUROCLAY 2019
European Clay Groups Association (ECGA)**
1-5.07.2019, Paris, France
<https://euroclay2019.sciencesconf.org/>

**5th international Rhizosphere conference
RHIZOSPHERE 5**
7-11.07.2019, Saskatchewan, Saskatoon, Canada.
<https://www.rhizo5.org/>

4TH WAGENINGEN SOIL CONFERENCE

27-30.08.2019, Wageningen, The Netherlands
<https://www.wur.nl/en/Research-Results/Projects-and-programmes/Wageningen-Soil-Conference-2019.htm>

**30. kongres Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego
 GLEBA ŹRÓDŁEM ŻYCIA**

2-7.09.2019, Lublin

<http://soilcongress2019.umcs.pl>

**International Workshop on
 ARCHAEOLOGICAL SOIL MICROMORPHOLOGY
 (WASM)**

02-04.09.2019, Basel, Switzerland
geoarchaeology@unibas.ch

XVIII Congress of European MYCOLOGISTS

16-21.09.2019, Warszawa-Białowieża, Poland
<https://xviiiicem.pl/>

ISEB 24

22-27.09.2019, Postdam, Germany
<http://isebiogeochemistry.com/>

**9th ESSC International Congress
 SOIL'S CONTRIBUTION TO PEOPLE:
 FROM FOOD TO LIFE SUPPORTING SERVICES**

26-28.09.2019, Agricultural University of Tirana, Albania
https://iuss.boku.ac.at/files/circular_letter_essc_2018_imola_grants.pdf

SouthCOP

**1st SOUTHERN HEMISPHERE
 REGIONAL CONFERENCE ON PERMAFROST**
 04-14.12.2019, Queenstown, New Zealand
<https://www.southcop19.com/>

2020

**IUSS FIELD WORKSHOP
 AND CONFERENCE ON SOIL CLASSIFICATION**

16-25.04.2020, Cuatro Ciénegas – Querétaro, Mexico

EUROSOIL 2020

CONNECTING PEOPLE AND SOIL

24-28.08.2020, Geneva, Switzerland
<http://eurosoil2020.com/>

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
 SOIL MICROMORPHOLOGY**

CSM 2020

30.08-03.09.2020, Kraków

CZARNA ZIEMIA

Pismo Informacyjne
 Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego

Redakcja:

Cezary Kabala, cezary.kabala@upwr.wroc.pl
 Marek Drewnik, marek.drewnik@uj.edu.pl

Bezpośrednich uczestników zdarzeń
 zachęcamy do bieżącego nadsyłania informacji
 o konferencjach, awansach, publikacjach itd.